

Ára 1 lej

Ziarest!

Minden este megjelenő független politikai napilap

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Cluj-Kolozsvár, Calea Regele Ferdinand 64-66. Telefonszám: 61
Előfizetési árak: Évente 300 lej, félévre 150 lej, negyedévre 75 lej, havonta 25 lej, egy hétre 6 lej

Első évfolyam — 22. szám

Szerda

Cluj-Kolozsvár, 1932. július 13

Mintha bőségszaruból

Folya, úgy látogat minket az áldás. Hol is kezdjük csak? A mindennapi kenyérnél? A mindennapi nyomorúságnál? Unjuk már. Nem megyünk olyan messzire, mint amilyen régen ezek kineznek. Elég lesz nekünk, ha csak egy hétig megyünk vissza. És messze se kell nagyon mennünk. Elég, ha csak Lausanneig megyünk. Mi történt ott végeredményében. Először is a minket legközelebből érdeklő kisebbségi kérdést levették a napirendről. Ugy határoztak, hogy később fognak határozni. Köszönjük szépen. Nekünk ennyi is elég. Menjünk hát tovább. No most lássuk, hogy mit csináltak még abban a Lozánban? Hát hoszas vajadás után végre megszületett a békességet. Béke! Oh, te gyönyörű szép szó! Oh, te soha el nem jövő ígért! Béke! Olyan ez a lozáni béke is, mint a versaillesi, meg a trianoni béke. Nahát szép kis béke ez, mondhatjuk. Különben Borah szenátor ur is megmondta erről a maga véleményét. Semmit sem ér az egész Lozán, mert csak színészi játékok játszottak benne, álarcot öltöttek a dicső diplomaták, mondja más szavakkal a furcsán őszinte amerikai. Már pedig amit egy amerikai mond, elhihetjük. Ő pedig hazug játéknak minősíti az egész békekísérlet. Béke. Hiszen tulajdonképpen éppen erről akartunk beszélni már a legelején is. Annyi béke van, hogy Lengyelországban például letartóztatták a békekonferenciára igyekvő delegátusokat, azon egyszerű oknál fogva, hogy békekonferenciára semmi szükség, mert hiszen éppen elég békén élünk. Például Chilében csillapodik már a csatazaj. Peruban sem lázadoznak sokat. Mindössze egy kis heves benszülött vér folydogál. Az igaz, hogy Brazília berzenkedik. Dehát Istenem, az olyan messze van. Amerika. Maradjunk csak itt Európában. Itt sincs olyan nagy baj. Mindössze Németország nemtelenkedik. Az a fránya szobafestő úgy megszokta a pirosat, hogy már nem tud ebédelni, ha nem ihatik meg utána egy kis német polgárvért. S tiz ember szép piros vére éppen elég napjára. Csak egy pillanatra még. Tegnap a belgák is bejelentették a forradalmat. Semmi az egész. Csak egy kis forradalom. Nem érdemes olyan nagy dolgot csinálni belőle. Ugy jönnek ezek, mint az Isten áldása. Ne beszéljünk többet békéről. Hát, ha elmúlnak a forradalmak is. Egyébként a helyzet változatlan.

Az anyja sirján öngyilkossá lett pénzbeszedő már régóta készült a halálra

CLUJ-KOLOZSVÁR. A „Jóregelt” mai számában részletesen beszámoltunk Buksa Mihálynak, az „Adria” biztosító intézet pénzbeszedőjének tragikus öngyilkosságáról. A titokzatos ügyben érélyes rendőri nyomozást indítottak be.

Amint megírtuk, Buksa bátyja kijelentése szerint öccse öngyilkossága nem hozható összefüggésbe semmilyen becsületbevágó feltevésekkel, mert az elhunyt minden tekintetben talpig becsületes ember volt.

Hivatali főnöke meg volt elégedve Buksával

Ezt az állítást ma a Buksa intézete, az „Adria” részéről is meg-

erősítették. A biztosító intézet főnöke szerint Buksa harmadik éve volt alkalmazásban az intézetnél. Egyetlen-egyszer sem fordult elő olyan eset, amit Buksa becsületének rovására lehetett volna írni. Szombaton is tizenötezer lejjel számolt el, hétfőn is körülbelül ugyanennyivel, sőt még tegnap délelőtt is tizig inkasszált s irattáskáját nyugtákkal és pénzzel együtt bezárta.

A nyomozás eddig még teljesen eredménytelen, helyesebben meg erősíteni látszik azt a föltevést, hogy Buksa végzetes tettének oka valóban édesanyja hirtelen halála felett való bánata.

Munkatársunk a mai nap folyamán ismételtelen felkereste Buksa

özvegyét, aki már kissé nyugodtabban, de a mély bánattól még mindig meggyötörtén fogadta munkatársunkat. A megboldogult feleségének is az a véleménye, hogy férjét az édesanyja utáni bánat vitte a halálba. Férje több ízben tett rejtett értelmű kijelentéseket, amelyeknek értelmét csak most tudta megérteni. Sokszor remegő hangon bízta rá 4 éves gyermekét feleségére és aggódva kérte őt, hogy legyen jó anyja gyermekének, nevelje becsületben, tisztességben.

A tragikus halált halt Buksa Mihályt holnap este 7 órakor kísérik utolsó útjára a házsongárdi temető nagy kápolnájából.

Az amerikaiak szerint Lausanne nem sokat változtatott a helyzeten

WASHINGTON. Borah szenátor nyilatkozata hatalmas szenzációt keltett az egész világon. Ugyanis ő kijelentette, hogy Európa államai Lausanneban nem néztek elég mélyen a dolgok menetébe. Így nem várhatják, hogy az Egyesült Államok követeléseiket elengedhesse. Szerinte

a lausannei konferencia eredménye semmit sem fog változtatni Európa helyzetén.

Hiszen Európának feltétlen szüksége van Amerika támogatására és jóakarására, de erre csak akkor várhat, ha legalább egy lépéssel megközelíti a békés megegyezést.

Őszinte békét és közeledésre hajlandóságot azonban a lausannei konferencia egyáltalában nem mutatott.

Igaz, hogy az Egyesült Államoknak kereskedelmi és ipari érdekeltségük megkövetelné, hogy gyors segínyt nyújtsanak Európának, ma azonban éppen a lausannei konferencia következtében Borah szenátor teljes lehetetlennek tartja, hogy az

Egyesült Államok Európa felsegélyezésére siessen.

Jugoszlávia nincs megelégedve a lausannei egyezményről

BELGRÁD. A jugoszláv hivatalos körök, valamint az egész sajtó idegesen kommentálja a lausannei konferencia eredményének, jobban mondva eredménytelenségének lehetetlen voltát. A lapok megerősítik, hogy a konferencia súlyos helyzetbe hozta Jugoszlávia pénzügyi állapotát és megállapítja, hogy a hitelező nagyhatalmak egyáltalán nem tartották szem előtt Jugoszlávia érdekeit. A „Politika” című lap tudósítója szerint Macdonald nem vette komolyan Jugoszlávia kiküldöttjeinek kérését és még azt sem engedte meg, hogy saját érdekeiket nyíltan a konferencia plénuma elé tárhassák.

Herriot csókja

PÁRIS. A francia miniszterelnök afelett való örömeiben, hogy Lausanneban sikerült eredményt elérnie, úgy egy francia, mint egy német újságíróknak valósággal a nyakába ugrott és forrón megcsókolta őket. Herriotnak ez a csókja nagy szenzációként hatott és irigységre is adott okot.

PÁRIS. A francia szenátus pénzügyi költségvetési vitája során Herriot beszámolt a lausannei konferencia eredményéről, majd az Elysée palotába hajtatott, ahol Lebrun köztársasági elnököt informálta a jóvátételi egyezmény megkötésével előállott politikai és gazdasági helyzetről.

Valkó magyar külügyminiszter a lausannei egyezményről

BUDAPEST. Valkó Lajos magyar külügyminiszter tegnap érkezett vissza Lausanneból Budapestre. A magyar külügyminiszter a Magyar Távirati Iroda munkatársa előtt a lausannei egyezményről nyilatkozott, kijelentette, hogy a lausannei egyezmény új utat nyit az államok közeledéséhez.

Vajda miniszterelnök még mindig a szabad választást hirdeti

BUCURESTI. Vajda Sándor miniszterelnök tegnap a külföldi újságok képviselőit fogadta. A miniszterelnök az újságíróknak kijelentette, hogy a közelgő választásokon minden politikai párt szabadon választhat és semmiféle megkorlátozó rendelkezéseket nem bocsát ki a választások sima lefolyása érdekében.

SZÓDASÜVEGGEL FEJBEVÁGTA
A BARÁTJÁT

CLUJ-KOLOZSVÁR. Tegnapelőtt este 8 és 9 óra között a „Vadul-Motului” vendéglőben László Péter Uni6-uca 2. szám alatti házme-ster és barátja, Takács Péter horoz-gattak. Takács 200 lejével tarto-zott Lászlónak. Ebből kifolyólag sz6váltás keletkezett köztük és László a sz6dásüveget úgy vágta a fejéhez barátjának, hogy az eszmé-letlenül esett össze, fején pedig 4 centiméteres hasadás tátongott. Ezzel az eredménnyel László úgy látszik nem volt megelégedve, mert ezek után még a poharat is a sze-rencsétlen szeméhez röpítette. A mentők beszállították és első se-gélyben részesítették a pörüljárt barátot.

Elővezetési parancsot adtak ki
Gallovich Aranka ellen

CLUJ-KOLOZSVÁR. A piaci árusok perelik Gallovics Arankát. De hiába perelik. Aranka eltűnt, megszökött. Elment Bukarestbe to-vább folytatni megkezdett életmód-ját. Pedig még nagyon sok bűnéért kell számolnia a kolozsvári bír6-ságokon.

Ez a tegnap törvényszékre ke-rült bűnpere a legspeciálisabb. Most mint jó, de szélhámos gazd-asszony, mutatkozott volna be a valamikor szép Aranka a nagykö-zönségnek. Az eset úgy kezdődött, hogy Pop Alexandru elbocsájtott rend6rkomiszár a szélhámfogászat megrendelő könyvecskéjével és karján bevásárló kosárral elindult a piacon cserébe vásárolni.

A vásárlás úgy történt, hogy a komiszár ur előbb benézett a piaci árusok alkuvására nyitott szájába, amelyből megjátszott rémülettel állapította meg az odvas fogak egészségrontó hatását. Jó svádájá-nak köszönhetette, hogy egy major-ságpiaci tojásárusnál 7000 lejre csi-nált cserekontót. Mindezt csomó el-rontott és csupán félig ledolgozott, aranyának mondott fémkoronáért. Jöttek a többiek, jött néhány vajas zöldséges, paprikás és mind, akire csak szüksége volt a nagyszerű gazdasszonynak, de rettenetesen rossz fogtechnikusnak.

Ezért került volna újból Gallo-vics Aranka a törvényszék első szekci6ja elé, ahol azonban nem je-lent meg s intézkedés történt, hogy a következő tárgyalásra a rend6r-ség által vezessék elő Gallovics Arankát. A tárgyalást elhalasztot-ták.

RÁDIÓ

SZERDA, július 15.

Bucuresti. 13: Gramofon. 14: Gramo-fon. 18: Zenekari hangverseny. 19.10: A hangverseny folytatása. 20.40: Scarlat Matei énekel. 21: Klarinetszó. 21.45: Cosub Zamfirescu énekhangversenye. 22.15: Marcell Gal hegedűhangversenye. Budapest. 11.15: Honvédszenekari hangverseny. 14: Déli harangszó. 14.05: Eugen Stepat balalajka-zenekara. 18: El6adás. 19: Gramofon. 20.30: Madányi Zoltán novellákat olvas fel. 21: Sándor Mária magyar népdalokat énekel. 22.14: Külpolitikai negyedóra. 22.30: Az Ope-raház zenekarának hangversenye. Utá-na: Toll János cigányzenekara. Bécs. 13.30: Gramofon. 15.10: Otto Klamperer vezénnyel gramofonon. 18.30: Vegyes hangverseny. 19.30: Max Reger dalai. 21.35: Zenekari hangverseny. 23.45 Geissler-zenekar.

Julius 15-ig ki kell váltani a választási
igazolványokat

CLUJ-KOLOZSVÁR. A július hó 17-iki és 20-iki képviselő és szená-tor választással kapcsolatban teg-nap Potarca igazságügyminiszter 53765—1932 július 6-i dátummal rendeletet bocsátott ki. Az igazság-ügyminiszter elrendelte, hogy azon választók részére, akik a törvényes határidőig (július 15, péntek) sza-vazási igazolványaikat nem kap-hatják meg, a választás napján is adják ki a választási igazolványo-kat abban a szavazó helyiségben, ahol szavazniok kell.

Az igazságügyminiszter ezen ren-delete nem annyira a városi, mint inkább a községi szavazókra vonat-kozik, akik a távoles6 falvakból nem jelenhettek meg a kell6 id6-

ben a szavazó igazolványok átvéte-le végett. Az Országos Magyar Párt tehát hivatalos formában figyel-mezteti a kolozsvári szavazó pol-gárokat, hogy az igazságügyminisz-ter fenti rendeletétől függetlenül, okvetlenül váltsák ki szavazó ig-a-zolványaikat a július 15-i törvényes határidőig, annál is inkább, mert más választások alkalmával is elő-fordult, hogy hasonló miniszteri rendeletről a választási elnök nem vett tudomást s a választó polgáro-kat, főleg a kisebbségeket szava-zati joguktól el6t6tték.

A választási igazolványokat kü-lönbben délel6tt 11—1-ig és délután 6—7-ig lehet kiváltani.

Bajor Gizi önagysága csak 25 ezer lejért
volt hajlandó fellépni

CLUJ-KOLOZSVÁR. Szász End-re újságíró és szerkeszt6 kollégánk jubileuma megmozgatta nemcsak az erdélyi, hanem az egész magyar sajtót s visszhangja érdemesen ek-hözött vissza a román társadalom köreiből is. Természetes, hogy az erdélyi magyar újságírók a legszi-nesebb ünneppé akarták avatni doyenjüknek ezt a jubileumát s mindent elkövettek, hogy az ünne-p-segeken a magyar író- és művész-társadalom legel6kel6bbjei vegye-nek részt egy-egy ünnepi számmal. Világos dolog, hogy ezzel a sze-rény kéréssel nemcsak önmagukat akarták megtisztelni, de azt hitték, hogy szívesen fogja fogadni min-denik felkért személy az eziránti megkeresést s készséggel fog segit-ségére és támogatására sietni an-nak a magyar újságíró társadalom-nak, amely elszakítva az anyatest-től, ezer gond, akadály, nélkülözés, politikai tortura mellett végzi fon-tos munkáját az egyetemes magyar-ság javára.

A jubileumi ünnepség rendez6i részben nem is csalódtak. Ugy Ko-lozsvárt, mint Budapesten a legna-gyobb szívéllyességgel fogadták a felkéréseket, aminek élénk bizonyi-téka, hogy szívesen lejött erre az alkalomra a kolozsváriak régi ked-vence, Berky Lili és férje G6zon Gyula, valamint Harsányi Zsolt, a jeles író, aki magasbalendült pá-lyáját ugyancsak Kolozsváron és éppen Szász Endrével egyid6ben kezdte. Annál nagyobb megd6b-

benést keltett azonban, hogy az es-tély nívójának emelésére szintén felkért Bajor Gizi, aki pediglen ép-pen ezekben a napokban vendég-szerepelt is Kolozsváron, nem vál-talta az estélyen való fellépést. Egészen egyszerű okból.

A kiváló művésznek egyik ver-zió szerint tíz, a másik hír szerint huszonötezer lejért kért azért, ha fellép az erdélyi ma-gyar újságírók ünnepi estélyén.

Mindegy, hogy tíz, vagy huszon-ötezer lejért kért Bajor művész. De maga az a tény, hogy az a szí-nész, aki egyenesen az újságok-nak és újságíróknak köszönheti karrierjét, egy újságíró ünnepén való fellépéséért ilyen honoráriu-mot kér, mélyen megd6bent min-den gondolkozni tudó, jóérzésű magyar embert. Nem id6zünk so-káig a kérdéssel. De azt hisszük, hogy szavunkat budapesti kollé-gáink is meg fogják hallani s ha igen, akkor jegyezzék meg maguk-nak azt, hogy Bajor Gizi csak meg-fizethetetlen honoráriumért volt hajlandó fellépni a sors szerencse-forgásaitól kissé elhagyott erdélyi magyar újságírók közös ünnepén. A pesti színész és színművész urak pedig jegyezzék meg maguknak, hogy nem vagyunk hajlandók örök kizsákmányolási terület lenni a számukra s a jövőben gondunk lesz majd arra, hogy az ilyen Ba-jor Giziféle esetek ne fröccsent-hessék arcunkba a vért.

A szovjet Olaszország-
tól tanul

RÓMA. A tegnap Triesztbe érke-zett 33 orosz mérnök, kiknek az a kötelességük és küldetésük, hogy az olasz modern hadihajó építését tanulmányozzák. Tapasztalataikat az új 5 éves terv elkészítéséhez kell benyújtaniok.

Balesetelhárító készüléket fede-
zett fel egy kolozsvári gépész

CLUJ-KOLOZSVÁR. Ha végig-lapozunk a román államvasutak eseménykönyveiben, meg kell álla-pítanunk, hogy a CFR valóságos rekordot produkált a szerencsétlen-ségek terén. Hosszabb-rövidebb időközökben egyre-másra a leg-megrázóbb, borzalmasabbnál-bor-zalmasabb események tarkították az államvasutak szürke életét. An-nakidején egész megszokott volt Románia területén egy-egy vasuti szerencsétlenség. A külföldi újsá-gok úgy nyilatkoztak, mintha Ro-mánia a vasuti balesetek Eldorá-dója lenne. A sorozatos szerencsét-lenségek aztán arra indították Szabó Elek kolozsvári főgépészt, hogy egy olyan apparátust fedez-zen fel, amelynek segítségével a balesetek, vonatösszeütközések el-háríthatók legyenek. A hosszas, fárasztó munka meghozta gyümöl-csét. Szabó Eleknek

sikerült egy baleset-elhárító apparátust szerkesztenie, mely abban áll, hogy a közeled6 vo-nat egy kilométernyire a so-rompótól automatikus fény- és hangjelzést ad le.

mintegy figyelmeztetve a sorompó-ört a vonat érkezéséről. A másik készülék az egymással szembe-ro-hanó vonatokat automatikus megál-lásra készíti.

A találmány iránt érthető ér-dekl6d6ssel viseltetnek a szakem-berek s a CFR akkori vezérigazga-tója, Vidrighin utasítást adott a ta-lálmány gyakorlati kipróbálására. A katonai és polgári szakért6-bi-zottság, élén Vidrighinnel, Szat-már utazott, ahol a próbát meg-ejtették. A bemutató fényesen si-került. A szakért6k egyöntetűen megállapították, hogy jelent6s fel-fedezéssel állunk szemben. Azóta elhallgatott a krónika. Szabó Elek nagyszerű találmányáról.

Stant menesztették előkel6 állá-sából, mert évi többmillió jóvedel-mét megunták fizetni. Az államvas-ut pedig, amely nagy figyelmet ta-nusított a felfedezés iránt, lemond-tott arról, hogy a román vasutak-ra megvalósítsa azt, mert az összeütközést elhárító ké-szülék felszerelése a vasuta-kon legalább 200 millió lejbe került volna.

Az elmúlt évek vasuti szerencsét-lenségei milliárdos károkat okoz-tak a vasutnak. Valóban, lehetne beszélni arról, hogy nem volna-e egyszerűbb ezeknek a szerencsét-lenségeknek elejét venni egyszer s mindenkorra való befektetéssel. De 200 millió, az tényleg sok pénz. Hiába.

Napégetés ellen biztos hatású az

„AFRICOL STRAND OLAJ”

űvege 10 és 20 Leu.

F6raktár: Dr. HINTZ gyógyszerárában

Apróhirdetések

Egy szó ára 1 lej; vastagabb betűvel 2 lej.

Egy kis gyerek tar-tását elvállalom. Cim a kiadóban.

K üls6 tisztviselőt keresünk. Cim a ki-adóban.

Géphimzést, ágy-nemű varrást szé-pen és olcsón készi-tek, Székelyné. Reg. Ferdinand 62 sz.

Egy nagy fali tük6r azonnal eladó. Cim Zsák-uca 11.

Jómeneteli bodega italmérrel a köz-pontban betegség miú kiadó. Leveleket „Jómodu” jel-i-gére a kladóba ké-rek.

Német6rákat jutá-nyos áron adok. Cim a kiadóban.

Szerény háztartás-ba, ahol 2 kis baba van, főzés nincs, mindent végző lányt keresek. Nagyné, Cal. Regele Ferdi-nand 55 sz.

Egyszoba, konyha, mellékhelyiséggel azonnal kiadó. Ér-tekezni Szabónál. Farkas-uca. 8. sz. Ugyanott pince is kiadó.

Lapelárusítókat magas jutalékkal felveszünk!

Szamosújvári, csabai, debreceni

száraz kolbász, prima min6-
ségben a legolcs6bb
::: napi áron beszerezhető :::

DELICATESSE

Regele Ferdinand No. 16

HIREK

Főszerkesztő: S. NAGY LÁSZLÓ
A szerkesztésért és kiadásért felel:
MAYER ANTAL

Naptár Julius 13 szerda. Róm. kath.
Anaklét, Jenő. Görög. Arch.
Gavril. Prot. Margareta. Izr. 9 Thámus.

Jóestét!

Beköszöntött az uborkaszézon. Sok politikus máris felkapott az uborkafára.

Bernhard Sharo világhírű angol írónak sok ellensége van. Egyik ellenfelének a felesége egy társaságban csipősen jegyezte meg:

— Mester, ha én lennék a felesége, mérget kevernék a levesébe...

— Asszonyom, — felelte Bernhard Sharo udvariasan — én ezt a levest feltétlenül megenném...

Minden politikai párt ráfogja a másra, hogy tolvaj és hazug. A szegény pásztor nem tehet mást, minthogy minden pártnak igazat ad, de nem külön-külön, hanem együttesen...

A kedves Gózon Gyula Szász Endre jubileumi estjén a „Színész nem ember” című operettben Berký Lilinek a következő viccet rögtönözte:

— Tudod, milyen nagyszerű kritikát írt egyszer rólam Szász Endre egy drámai szerepemre?

— ?...

— Ezt a szerepet a Vigszínházban titűnően játszotta — Törzs Jenő.

— **Időjárásjelentés.** A budapesti meteorológiai intézet időjárásjelentése szerint meleg idő várható, helyenként kisebb zivatarokkal.

— **Inspekciós — gyógyszertárak.** Lukács Uni6-ucca, Minerva Wes-selényi-ucca, Dr. Olariu Deák Ferenc-ucca.

— **A nyugdíjasok bukaresti közgyűlése.** A nyugdíjasok országos egyesülete körlevélben hívja fel Románia területén élő összes tagjait, hogy holnap, azaz 14-én jelenjenek meg Bukarestben, a Victoria-uccán levő székházukban rendkívüli közgyűlésre.

— **Városi tanácsülés.** Az időközi bizottság július 15-én, pénteken délelőtti tíz órakor tanácsulást tart, amely több fontos közérdekű ügyről fog tárgyalni.

— **Felszedik a sétatéri padokat.** Elkeseredetten panaszkodnak a sétatéri padjain nyaraló nyugdíjasok. Öt hónapja nem kapnak pénzt és a végén még azt az egyetlen szórakozást is megvonja a város tőlük, hogy a sétatéri padokon pihentessék munkában elfáradt, öreg, sovány csontjaikat. Tegnap a sétatéri taxatör fenyegetőzve ígerte meg szegényeknek, hogy a színház közelében levő padokat elviteti onnan, mert úgy sem fizetnek a pihenésért. Azt nem tudjuk, miért, de ma már a fenyegetés valóra vált: a padokat szedik ki a helyéről a színház előtt és viszik el. Nehogy véletlenül ingyen pihenésről és ülésről gondoskodják a városi tanács. Ez az eljárás mindenesetre teljesen megokolatlannak látszik, éppen ezért kérjük az illetékes hatóságot, szíveskedjék visszaállítani a sétatéri padokat oda, ahonnan kiszedték őket.

— **Megfogta a villanydrót és szörnnyethalt.** Tegnap délután halálos szerencsétlenség történt Székeshérvár egyik uccájában. Schilling Mihály napszámos munkás egy elszakadt villanydrótot fogott meg. Az áram ereje pillanatok alatt végzett a szerencsétlen emberrel.

Kolozsvár — a csavargók eldorádója

CLUJ-KOLOZSVÁR. Utóbbi időben rettenetesen elszaporodtak Kolozsváron a csavargók. Szinte hihetetlen, hogy minden uccasarkon koldusokba ütközik az ember és ugyanakkor a csapszékek is tömve vannak munkakerülő csavargókkal. Ne tévesszük össze, nem a munkanélküliekről van szó, hanem a munkakerülőkről. Ezek a munkakerülő csavargók, miután már eleget nyújtották kéregetésre kezüket s némi eredményt hozott ezen munkájuk, bemennek a legközelebbi korezmába, hogy fáradalmaikat kipihenjék néhány pohár pálinka és bor mellett. Nagyon szomorú ez a koldustársadalmi kortűnet, amit nyugodtan a legszomorúbb betegségnek lehetne nevezni. Amikor mindnyájunknak olyan nehéz összekuporgatni azt a pár krajcárt, amiből életünket tengetjük, ugyanakkor a csavargó koldusok ezrei jól megjátszott sirással kicsikarják az embertől megmaradt lejeit és azzal minden lelkiismeretfurdalás nélkül elárasztják a csapszékek sön téseit, hogy a más véres verejtéke árán megszerzett pénzt eligják. Amikor pedig munkáról van szó és munkaalkalom is kínálkozik, vagy egyáltalán nem kell nekik a munka, vagy ha egy pár napot szor-

galmasan átrobotolt, hirtelen nagyigényűvé lesz a munkakerülő, belefárad a dologba és ismét a részegség visszaeső bűnösévé válik.

A dolgozóház szünet nélkül 40—50 munkátlan csavargónak ad teljes ellátást, dolgot és ezenkívül napon-ta 10 lejt. Ezek a munkanélküliek legtöbbször egyenesen bazi-roznak erre a mondhatni könnyű és kiadós foglalkozásra. Ha meg tudják, hogy valamelyik korezmában razia van, azonnal ott teremnek tizen, huszan, csak azért, hogy lefogják és bekerüljenek a dolgozóházba. Rendszerint a csavargáson kívül nincs egyéb bűne a dolgozóházi munkásnak, ahol egy hónapig van befogva városi kényszer-munkára. Azalatt megkeres 300 lejt, kap egy rend ruhát, cipőt, azután szabadlábra helyezik. Ez természetesen nem jelenti számára a megjavulást. Már az első napokon elissza pénzét, eladja ruháját és felcsap újra uccasarki koldusnak. Néhány hét alatt aztán a sok ital és kevés étel következményeképpen ismét tipikusan rongyos és szána-lomra méltó koldussá válik. Hogy aztán visszatérjen a dolgozóházba, ahol rendbeszedi magát, hogy nem-sokára folytassa előlőről megkez-dett életét.

Rendületlenül kitart példátlanul

olcsó áráival

CZINK

festő és vegytisztítógyára.

— **A hólavina eltemetett két turistát.** Két turista, akik kirándulásukból éppen visszatérőben voltak, az Alpeselek oldalán beleestek egy hólavínába, amely örökre eltemette a szerencsétlen turistákat.

— **Zsufolt ház mellett ünnepelték Szász Endrét.** Szász Endre jubiláris estjén Kolozsvár közönsége zsufolásig megtöltötte a Magyar Színház nézőterét. Az ünnepi estét dr. Ligeti Ernő vezette be, H. Borsai Piri asszony Gounod-áriát énekelt, dr. Bródy Miklós zongorakíséretével. Tessitori Nóra két Babits-verset adott elő. B. Zsembery Elvira Liszt Ferenc VI-ik rapszódiaját játszotta zongorán igaz művészettel. Ezután a jubiláns Szász Endre tartott előadást „Ének a régi Kolozsvárról” címen, Inczédy-Joksmann Ödön régi és új magyar dalokat énekelt Puskás Béla és zenekarának kísérete mellett. Szünet után a budapesti művészek: Berký Lili és Gózon Gyula adták elő Harsányi Zsolt kis operettjét, a „Színész nem ember”-t, amelynek egyik szerepét Nyerges Ferenc játszotta. A darab keretében a híres mulató jelenetét szintén Puskás Béla zenekara kíséretével. P. Capellaro asszony opera-áriákat énekelt dr. Bródy zongorakíséretével. Harsányi Zsolt kolozsvári újságírói emlékeiből olvasott fel. Végül Tessitori Nóra két székely népballadát adott elő. A rendkívül nívós, gazdag műsort a közönség mindvégig a legnagyobb érdeklődéssel, zajos és hosszantartó tapsokkal kísérte és Szász Endrén kívül különösen Berký Lilit, Gózon Gyulát és Harsányi Zsoltot ünne-pelte lelkesen.

— **A tordai dalkör jubileuma.** A napokban ünnepelték meg a Tordai Magyar Dalkör 60 éves fennállását. Délelőtti a felekezeti templomokban ünnepi istentiszteletet tartottak, majd diszközvülés volt a városi Vigadóban. A közvülést Lőrinczi Dénes elnök nyitotta meg s többek között Inczédy-Joksmann Ödön, Nagy Gyula és Tárca Bertalan szóltak fel szép beszéd kíséretében. Ezek után a dalkör dalosainak érmekkel és diszklevéllel való kitüntetése következett. Délután a dalkör elhunyt diszelnökének, dr. Szentkirályi Lajosnak, a sírjánál tisztelt az ünneplő közönség. Este 9 órakor pedig gazdag műsorú estély volt, melyen a kolozsvári „Törökös” dalkör is szerepelt.

— **A gyermek az ölében, a férje pedig szemeláttára halt meg.** Ciofor Savu orlái gazda feleségével és egyéves kislányával, hogy kislánykáját, akinek différiája volt, kórházba vigyék, a bukaresti állomásról gyalog mentek a kórház felé. Utközben a kislány meghalt. A haláltusa látványától és a szülői fájdalomtól az apa összeesett és meghalt. Az asszony, aki egymásután gyermekét, majd férjét vesztette el, az ideggyógyászatra került.

— **Szerencse, vagy balsors.** Berlinben egy elkeseredett 39 éves, nyomorban élő asszony a Friedrich strassei állomáson a robogó vonat elé vetette magát. A mozdony és az egész szerelvény keresztül ment felette, de az asszonyt még csak egy kis karcolás sem érte, mivel az asszony pont a sinek között feküdt.

A legolcsóbb
a legjobb
a legszebb
a legrégebb
képes családi lap

Erdélyi Szemle

Szépirodalom
művészet
tudomány
közgazdaság
színház-mozi
sport

— **Egy kisfiú ellopott 600 lejt.** A mai súlyos viszonyok szomorú kortűnete ez az alábbi egyszerűnek látszó, de alapjában megrendítő rendőri hír, mely röviden azt mondja, hogy egy 10 esztendő, korán öregedett, mezitlábos rongyos kisgyerek hatszáz lejt lopott el a piacon. Úgyt a rendőrség a fiatal-korúak bíróságához fogja áttenni. Munkatársunk elbeszélgetett a kisgyerekkel, aki még maga sem tudja, mi idézte fel benne azt a mérészséget, hogy a más pénzét el-tulajdonítsa. De elvette. Lehet, hogy nyomorúság áldozata, aki látja a szép kirakatok csillogását, a szebb-nél-szebb tárgyakat és vásárolni szeretne valamit, de nincs pénze hozzá. Lehet, hogy látta szegény elcsigázott szüleit, akik éjjelt-nappalt egybetéve dolgoztak, hogy bár annyit keressenek, amiből kenyér-re jusson, de még annyit se tudtak megkeresni. Az is lehet, hogy csak szeretnének dolgozni, mert a mai nehéz munkaviszonyok következtében nem tudtak munkához és ezáltal keresethez jutni. Egy gyermek, aki ilyen életkörülmények között és ilyen környezetben él, nem is tudja felfogni azt, hogy tulajdonképpen mit is követett el, de bizonyára súlyosabban fog bűnhődni, mint ahogy kis eszével elgondolja. S joggal kérdezhetjük, hogy ki a hibás ezért a szomorú tünetért? A szülő, akit reggeltől-estig kenyérgondok foglalkoznak el és nem tud foglalkozni gyermekének nevelésével. Vagy a társadalom, amely ily körülmények közé süllyeszt egy kis tizéves gyermeket. Mindegy, hogy ki a hibás. Szomorú tünet ez mindenkép.

— **Betörök a Lázár-uccában.** Az este folyamán a Lázár-ucca csendjét szokatlan zaj verte fel. A rendőrségnek egy háromtagú tolvajbandát sikerült letartóztatnia Oláh István, László Péter, László Nasztázia személyében, akiknek többrend beli lopás nyomja lelkiismeretüket. A rendőrség ma tartja meg kihallgatásukat annak megállapítására, hogy hány betörést és lopást követtek el és kiket károsítottak meg.

— **A hőség miatt lángba borult a domnestii löporraktár.** A domnestii erődben tegnap délelőtti tűz ütött ki. A tűz egyik löporraktárban keletkezett a nagy hőség miatt. A kivonult tűzoltóságnak mintegy kétórás munkával sikerült a tüzet elfojtani. Nagymennyiségű löpor és robbanóanyag vált a tűz martalékává. A hatóságok bevezették a vizsgálatot.

— **Oszták filléres vonatok.** A magyar vasutak mintájára július 23-án az oszták vasutársaság is bevezeti a filléres vonatjáratokat Ausztria legszebb vidékeire. A filléres vonatok szombaton indulnak és vasárnap este érkeznek vissza az oszták fővárosba.

SPORT

A MAGYAR USZÓ-OLIMPIKONOK CLEVELANDBA ÉRKEZTEK

CLEVELAND. A magyar uszós- és vízpoló-olimpikonok tegnap megérkeztek Clevelandba. Az állomáson a clevelandi polgármester üdvözölte az olimpiikonokat, majd bankett volt a magyar uszók tiszteletére. A magyar uszók ma mérkőznek a clevelandi versenyzőkkel.

A MAGYAR ATLÉTÁK UTBAN LOSANGELES FELE

LONDON. Az olimpiászra induló magyar atléták tegnap megérkeztek Londonba. A fogadtatáson a londoni magyar kolónia élén megjelent gróf Zichy Rubidó londoni magyar követ, aki lelkes szavakkal üdvözölte a magyar atlétákat. A magyar atléták ma éjjel utaznak el Londonból az olimpiász színhelye felé.

Csak jelentéktelen földmorajlás volt Kecskeméten

KECSKEMÉT. Napokkal ezelőtt nagy rémületet keltett Kecskeméten az állítólagos földrengés híre. Hivatalos megállapítás a földrengésről nem volt, csupán néhány ember vélt földrengést felfedezni enyhe földalatti morajlásban. A rémület elült a lakosság körében, a hatóságokat azonban élénken foglalkoztatta az állítólagos földrengés esete. Megállapítást nyert, hogy B. Balázs Lajos lakása alatt végighúzódó 20 méter hosszúságú gabonayerem mennyezetének beomlása idézte elő a pánikot.

Hat repülőgépe volt Batának

PRÁGA. Amint már a „Jóestét”-ben jelentettük, Bata, az ismert cseh cipőgyáros, tegnap repülőgépéből lezuhant és kórházba szállítása közben kiszenvedett.

Bata Tamás, akinek hat repülőgépe és saját repülőtere volt, tegnap reggel 6 órakor megjelent a repülőtéren, hogy Svájcba utazzék. A vezető pilóta tanácsolta, hogy pár órával halasszák el az utat, mert az időjárás nem kedvez a repülésnek. Bata azonban kijelentette, hogy 10 órára Zürichben akar lenni és elrendelte az indulást. Hat óra előtt néhány perccel szállt fel a gép. A repülőtéren levők pár pillanatig még hallották a gép berregését, majd hirtelen elállt a motor és a gép zuhanni kezdett. Mire segítség érkezett, már csak a két életelen testet sikerült kivonszolni a repülőgép roncsai alól. A katasztrófa oka eddig felderítetlen. Megállapítást nyert, hogy nem 200 méterről történt a zuhanás, hanem 40–50 méterről.

A tragikus véget ért cipőgyáros iránt, aki gyáraiban 20 ezer munkást foglalkoztatott és 1931-ben 130 ezer pár cipőt gyártott naponként, Csehszlovákiában általános a részvét.

Még mindig agonizál a zsuki autószerencsétlenség két áldozata

Nem 36, hanem 23 utas volt az autóbuszban

CLUJ-KOLOZSVÁR. A rendőrség bünygyi osztályán ma kezdődtek meg a kihallgatások a dési autóbusz-szerencsétlenség ügyében. Draghiciu rendőrigazgató kihallgatta Borni Elek soffit, aki a következő vallomással igyekezett ártatlanságát igazolni:

Elmondja, hogy az autóban nem 36-on, hanem csak 23-an voltak, éppen ezért nem lehet szó az autóbusz tulzsufaltságáról. A kocsifelborulásának oka pedig abban keresendő, hogy a jobb hátsó gumija benne levő kaucsuk anyagok folytán felrobbant és a sebesen rohanó gép néhány méter ide-oda billegő farolása után félrebillent és bezuhan a három méter mély sáncba. Az a gyorsaság, amellyel Borni Elek vezette a kocsit, mindössze 40 kilométer óránkénti sebesség volt. Ez pedig megengedett gyorsaság az országutakon.

Munkatársunk ma délelőtt a sebészeti klinika 36-os kórtermében

felkereste Gutu Spiridion csendőrmestert és Vas Lajos szamosújvári birtokost, a katasztrófa áldozatait, akikkel még ma sem lehet beszélni, amennyiben tegnap óta még egyik sem nyerte vissza eszméletét. A kezelő orvos véleménye szerint nincs remény a szerencsétlen emberek életbenmaradásához.

A sáncbazuhant autónak a legújabb megállapítások szerint még a következő sebesültjei vannak:

Uncu Ioan (Margita), Horváth József (Kolozsvár), Desideriu V., Füzes, Jakab János, Katz József (Kolozsvár), Sinfris Salamon (Dej), Goldberg, Fodor Grigore és még három eddig ismeretlen hölgy, akik csak könnyebben sebesültek meg, maguktól távoztak el a szerencsétlenség színhelyéről.

Az autóban ülő 23 utas különben egytől-egyet megsérült többékevésbé. A rendőrség tovább folytatja a kihallgatásokat.

Igyék Azuga-sört!

Szabadlára helyezték Littkénét s mégsem hagyhatja el a fogházat

BUDAPEST. Május 10-én délután fél hétkor dördült el az a végzetes revolverlövés, amely kioltotta vitéz Ruttkay Gábor koronaőr-százados életét és amely útjára indította az utóbbi esztendő egyik leg szenzációsabb bűnygyét. És csak ma, két hónappal később tisztázódott az, hogy milyen események játszódtak le a tavaszi délutánon Littke Kálmán lakásában.

A tragédiának egyetlen tanuja volt csak: Littkéné, de a tanúból a nyomozás szövevényein és bonyodalmain keresztül, lassan-lassan vádlott lett. A nyomozás alatt a legkülönbözőbb momentumok merültek fel, úgy az egyik, mint a másik felfogás mellett, de lassanként kialakult a nyomozókban az a meggyőződés, hogy Littke Kálmán gyilkolta meg Ruttkayt. Junius elsején a vizsgálóbíró az ügyészség indítványára el is rendelte a vizsgálatot Littke Kálmán ellen és három héttel később, junius 22-én

a vádtanács letartóztatta a sudártermetű feketeasszonyt.

Junius 22-től kezdve a védő szinte naponta jelentette be azokat az adatokat, amelyekkel igazolni kívánta, hogy Ruttkaynak súlyos adósságai voltak és ezért lett öngyilkos. A vizsgálóbíró erre sürgősen kihallgatta Ruttkay Gábor özvegyét, sógorát és vitéz Fömötör József alezredest. Ugy Fömötör, mint a többiek vallomása a legszenzációsabb eredménnyel járt, kiderült ugyanis, hogy Ruttkay adósságai valóban fennálltak és kiderült az is, hogy a százados már régebben készült az öngyilkosságra.

Ezek után a kihallgatások után amely még csütörtökön volt, a vizsgálóbíró elrendelte Littke Kálmáné azonnali szabadlára helyezését. Littkéné azonban még nem hagyhatta el a fogházat, mert az ügyészség felfolyamodással élt és a vádtanács még nem döntött véglegesen.

Holnap hirdetik ki az ítéletet a lábla Dr. Kiss ügyében

CLUJ-KOLOZSVÁR. Az ítéletablá második szekciója mára tüzte ki az ítéletkihirdetést Vioreanu vizsgálóbíró és dr. Kiss ügyvéd bűnygyében. Mint már a „Jóestét” egyik számában megírtuk, dr. Kiss szabálytalanságot vélt felfedezni Vioreanu vizsgálóbíró hivatalos tevékenységére körül, mire az igazságügyminisztériumhoz tett feljelentést ellene. A törvényszék Vioreanu

nut nem találta bűnygynek és felmentette, míg dr. Kisst hamis vádmialt 15 napi elzárásra ítélte. Az elítélt ügyvéd fellebbezett. A főtárgyalás megtartása után a bíróság az ítélet kihirdetést július 7-ére tüzte ki, majd mára halasztotta el. Ítéletet azonban ma sem hozott a bíróság, hanem ez alkalommal holnapra, 14-ikére tüzte ki a bíróság az ítéletkihirdetést.

Leesett a padlásról és kitört a lábát

CLUJ-KOLOZSVÁR. Crisan Anna 51 éves Ovidiu-uccai lakos padlására ment leszedni a ruhákat, de mikor vissza akart jönni, a meledék feljárón megcsuszott és a méter magasan levő padlásról lezuhan és jobb lábcsarját eltört. A szerencsétlen asszonyt a mentőszállították be a sebészeti klinikára, ahol a kezelőorvos röntgenfelvétel útján súlyos lábtörést állapított meg. Crisan Annát ma délután fogják a sebészeti klinikán megoperálni.

Július 15-én kezdődik a bírósági szünet

CLUJ-KOLOZSVÁR. A kolozsvári törvényszék és ítéletábla nyári szünete július 15-én kezdődik meg, de a törvényszéki bírák ettől függetlenül csak augusztus elsején kapják ki szabadságukat, mert a választások miatt eddig a terminusig a városban kell még tartózkodniok. A szünet alatt csak olyan ügyet tárgyal a törvényszék és a Tábla, amelyekben a vádlottak vannak tartóztatva és így az ügy gyors döntésre vár. Még ebben a szezonban befejezi a törvényszék az „Ellenzék” sajtóperét, Pavel Constantin bűnygyét és ítéletet hoz a Vioreanu törvényszéki bíró ügyében.

A szünet alatt előreláthatólag le fogják tárgyalni dr. Láng besztercei ügyvéd ügyét, a törvényszéken, Vulpeanu Augustin gyilkossági bűnygyét a Táblán és Pastia vizsgálóbíró befejezi a Lőrinczy ügy vádhatározatát.

A szünet szeptember 16-án ér véget.

A jóbarát elvitte az óráját és 6000 ezer lejért

CLUJ-KOLOZSVÁR. Jellemző napjainkra az a feljelentés, amely két tegnap adtak be a központi rendőrség nyomozó osztályához Laskai Sándor 21 éves fiatalember már évek óta veszi igénybe apró cseprő összegek erejéig hiszékeny hitelezőit. Ismerősei a családra tekintettel mindeddig nem akartak fellépni a fiatal emberrel szemben. A napokban azonban egyik barátja, akinek egy kölcsönadott órája zálogosította el, megsokallotta a dolgot és feljelentette a rendőrségen. A rászédett barát annál inkább inditvatva érezte magát erre a feljelentésre, mert Laskay az óráján kívül 6000 lejt is elvitte már a barátság jussán.

A Prutba fulladt két leány

CERNAUTI. Mint minden esztendőben, úgy a Pruth most is magával vitt a benne fürdőzők közül két szerencsétlen áldozatot. A tegnapi nap folyamán értesítették a cernaúti rendőrséget, hogy Cipolian Vera 13 éves és Prot Vera 17 éves leányok kimentek fürödni a Pruthra, de hiába várták őket vissza, mert a két leány nem tért többé haza. Mivel már két napja nem tudnak róla semmit, valószínűnek tartják, hogy fürdés közben a vízbe fulladtak.

Itt a választás!

Művészi, olcsó festés és tisztítás ruháit vigye Clujon C ZINK-HEZ

Nem fog csalódni!

Nyomatott a MAYER könyvnyomdában, Cluj-Kolozsvár, Calea Regele Ferdinand 64-66. Telefonszám 61.